

สุชัชวีร์ สุวรรณสวัสดิ์

ชายไอเดียชุดอุโมงค์ส่งน้ำ

“บางปะอิน-ปากน้ำ-ทะเลอ่าวไทย”

สัมภาษณ์พิเศษ

มหาอุทกภัยที่สร้างความเสียหายให้กับ 7 นิคมอุตสาหกรรมนับแสนล้านบาท และบ้านพักอาศัยอีกล้านกว่าหลังคาเรือน ทำให้รัฐบาลภายใต้การนำของ นายอภิรักษ์ โกษะโยธินกุล ได้มีการนำของ นายภาณุพงศ์ เกษมกิจจา และนอกประเทศว่าจะมี “มาตรการป้องกันน้ำท่วม” แบบยั่งยืนอะไรออกมาเรียกความเชื่อมั่นกลับคืนให้เร็วที่สุด

ที่ผ่านมาจึงมีหลากหลายภาคส่วนเสนอโมเดลแก้ปัญหาที่ท่วมทั้งจุดแม่น้ำเจ้าพระยาสายใหม่ การทำทางด่วนน้ำ ซึ่งล้วนมีจุดหมายเดียวกันคือ เพื่อบริหารจัดการระบบน้ำ เพื่อป้องกันปัญหาน้ำท่วมในอนาคต

ล่าสุด “ประชาชาติธุรกิจ” สัมภาษณ์ “รศ.ดร.สุชัชวีร์ สุวรรณสวัสดิ์” คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในฐานะประธานคณะกรรมาธิการก่อสร้างได้ดินและอุโมงค์ (MUG) วิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย (วสท.) นักวิชาการหนุ่มวัย 39 ปี ดีกรีปริญญาเอกด้านวิศวกรรมโยธาและสิ่งแวดล้อม จาก Massachusetts Institute of Technology (MIT) ที่ออกมาเสนอไอเดียแก้ปัญหาน้ำท่วมแบบยั่งยืนด้วย “ระบบอุโมงค์ใต้ดิน” ซึ่งบางแห่งทึกลม ๆ 2 แสนล้านบาท

นำมาสู่ประเด็นคำถามแรกๆ...ทำไมต้องเป็นอุโมงค์ระบายน้ำใต้ดิน

“การทำอุโมงค์ระบายน้ำใต้ดินเป็นฟลัดเวย์ (Flood Way) ข้อดีคือทำได้ เพราะไม่ต้องเวนคืน ถนนที่ทำไม่ต้องเป็นอุโมงค์ใต้ดิน เพราะหลักการของการทำฟลัดเวย์ที่สมารถที่สุดคือใช้พื้นที่ที่มีอยู่แล้ว ไม่ต้องเวนคืน อนาคตไม่มีคนบุกรุก บำรุงรักษาง่าย และเทคโนโลยีไปไกลแล้ว ชุดอุโมงค์รถไฟฟ้าใต้ดินยังมากกว่า เรื่องเทคโนโลยีเราก็มีพร้อม เพราะเราทำรถไฟฟ้าใต้ดินมาแล้วตั้ง 20 กิโลเมตร ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยทำได้แน่นอน ส่วนฟลัดเวย์บนดินไม่เหมาะสมจะทำแล้ว เพราะเดี๋ยวมีบ้านเรือนเต็มไปหมด”

“รศ.ดร.สุชัชวีร์” ชายความน่าท่วมหาใหญ่เมื่อปีที่แล้ว เสนอข้อเสนอเพราะที่เห็นภาพใหญ่กลายเป็นคอนกรีต (สิ่งปลูกสร้าง) หมด คุณคงคิดถึงอุทกภัยล่าสุดใหญ่ก็เหมือนกรุงเทพฯ ถ้าไม่ทำ

อุโมงค์ระบายน้ำใต้ดินก็จะท่วมอีกตลอด สำหรับกรุงเทพฯ เคยบอกไว้ล่วงหน้าแล้วว่า ตลอดระยะเวลา 30 ปีที่ผ่านมาสถิติการเกิด “อุทกภัย” ไม่ได้น้อยลงเลย อย่างเป็นที่เพิ่งเจอสิเน่ามี มีโอกาสไปที่คืนกันน้ำมาแล้ว สูงมาก สูงกว่าตึก 3 ชั้น แต่ก็เอาไม่อยู่ เพราะเส้นน้ำที่ผ่านมาสูงขึ้นเรื่อย ๆ จาก 5 เมตร 7 เมตร ครึ่งนี้คาดการณ์ไว้ 10 เมตร แต่ของจริงมา 15 เมตร

ดังนั้นถึงปีหน้าน้ำไม่ท่วม แต่อนาคตพื้นรองน้ำเกิดแน่ !

แนวคิดที่นายเอกมาเสนอคือ การทำฟลัดเวย์เป็นระบบอุโมงค์ส่งน้ำใต้ดิน (ทางน้ำผ่านใต้ดิน) ตามแนวถนนวงแหวนรอบนอกฝั่งตะวันออก (วงแหวนรอบ 2) จาก “บางปะอิน” ถึง “สมุทรปราการ” ระยะทาง 100 กิโลเมตร ให้นำน้ำจากคลองรังสิตและคลองระพีพัฒน์ ให้ไหลมาลงบ่อรับน้ำที่ระบบอุโมงค์ส่งน้ำใต้ดิน

จากนั้นอุโมงค์ส่งน้ำใต้ดินจะทำหน้าที่ระบายน้ำไปทางกรุงเทพฯ ฝั่งตะวันออกไปที่สถานีสูบน้ำสมุทรปราการเพื่อลงทะเล เพราะน้ำท่วมใหญ่รอบพื้นที่กรุงเทพฯ ฝั่งตะวันออกอยู่ย่านลาดกระบัง สุวรรณภูมิ ประเวศ ฝั่งนี้มีเครื่องสูบน้ำอยู่ 48-49 ตัว แต่น้ำแห้งไม่ได้ใช้ ส่วนทางเหนือท่วมหมดแสดงว่าผิดปกติแน่นอน อุโมงค์ยักษ์ที่ กทม.ลงทุนไว้ก็

แทบไม่ได้ใช้เลย

การออกแบบระบบอุโมงค์ป้องกันน้ำท่วมสามารถทำเป็นถนนใต้ดินไปพร้อมกันได้เลย แบ่งเป็น 2 ชั้น ชั้นล่างตันทางขุดลึกลงไป 10 เมตร ออกแบบเป็น “บ่อพักน้ำ” ไว้ที่ต้นทาง ทำทางระบายออกไปยังอุโมงค์ส่งน้ำ ความกว้าง 20 เมตร ความยาว 1 กิโลเมตร รุ่นนี้ได้ประมาณ 120,000 ตัว สามารถระบายน้ำได้วันละ 2,300 ตัน

ตัวอุโมงค์จะค่อย ๆ ลาดชันลงเรื่อย ๆ คือทุก 10 กิโลเมตร ลาดชันลง 1 เมตร ที่ไม่ต้องลาดชันลงไปมากเพราะเมื่อน้ำไหลลงมาในบ่อพักน้ำต้นทางจนเต็ม จะเกิดแรงดันน้ำให้ไหลไปตามอุโมงค์ได้อีก

ส่วนชั้นบนลึกประมาณ 4.50 เมตร เป็นถนนสำหรับวิ่ง ตามหลักควรเป็นถนน 6 เลน (ฝั่งละ 3 เลน) บวกช่องเกาะกลางถนน รวมแล้วกว้างประมาณ 24 เมตร ถ้าน้ำท่วมก็ปิดการใช้งานและเปิดเป็นพื้นที่ฟลัดเวย์ทั้งหมด ก็จะระบายน้ำได้มากขึ้นอีกเป็น 2 เท่า

แต่ที่เจ๊งกว่าเรื่องถูวง ที่ติดไว้ก่อนถึงปลายทางอุโมงค์ส่งน้ำที่สมุทรปราการ ออกแบบเป็นอุโมงค์น้ำแนวตั้งเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า กว้าง 20-30 เมตร ลึกประมาณ 100 เมตร พอน้ำไหลมาถึงบ่อจะตกลงไปข้างล่างอย่างรวดเร็ว และดันใบพัดที่ติดตั้งไว้ให้หมุนสามารถปั่น

กระแสไฟฟ้าไว้ได้ด้วย

ถามว่าหากลงทุนทำอุโมงค์น้ำใต้ดินวันนี้ จะทันให้น้ำท่วมหรือไม่ “รศ.ดร.สุชัชวีร์” มั่นใจว่า...ถ้าทำวันนี้ 2 ปีก็เสร็จครับ เพราะทำจากหัวท้ายมาเจอกันได้ ขนาดคำนวณไว้กลม ๆ ค่าก่อสร้างอย่างเดียว 2 แสนล้านบาท สูงกว่าฟลัดเวย์บนดินไม่แพ้กัน 2 เท่า ถ้ามองเรื่องการป้องกันน้ำท่วมถือว่าไม่เยอะครับ และคิดว่านี่ไม่ใช่โครงการขายฝัน !

เพราะหลายประเทศมีอุโมงค์ส่งน้ำกันหมดแล้ว ที่ฮ่องกง เมืองชิคาโก (อเมริกา) เมืองโตเกียว (ญี่ปุ่น) และเมืองกัวลาลัมเปอร์ (มาเลเซีย) เพราะเมืองก็เจอปัญหาน้ำเหมือนกัน ไม่ใช่เมืองไทยที่เดียว

ล่าสุดประเทศไทยได้รับเลือกเป็นเจ้าภาพการประชุมอุโมงค์โลก หรือ World Tunnel Congress 2012 วันที่ 18-23 พฤษภาคม ปี 55 ที่ศูนย์ประชุมสิริกิติ์ถือเป็นงานใหญ่เทียบงานโอลิมปิกของวงการก่อสร้าง ก็จะมีเรื่องนี้เป็นหนึ่งในเรื่องที่จะพูดกันด้วย

กับคำถามว่า มีอุโมงค์ใต้ดินแล้ว “วินัยผังเมือง” ยังต้องทำหรือไม่ “รศ.ดร.สุชัชวีร์” สะท้อนความเห็นว่ามันน่าจะผังเมืองยังต้องทำต่อไป เพราะไม่มีอะไรที่ดีเท่ากับการป้องกันดีกว่าให้น้ำท่วมแล้วค่อยไปขยับมาแก้ไขทีหลัง

สุชัชวีร์ สุวรรณสวัสดิ์ ชายไอเดียชุดอุโมงค์ส่งน้ำ บางปะอิน-ปากน้ำ-ทะเลอ่าวไทย. ประชาชาติธุรกิจ. 8-11 ธันวาคม 254, หน้า 12.